

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії,
ректор, професор

В.Г.Чернець
2021 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА»
для здобувачів освітнього ступеня бакалавр
(на основі повної загальної середньої освіти)

Ухвалено рішенням приймальної комісії
від « 09 » 03 2021 р.

(протокол № 3)

КИЇВ 2021

В.о. першого проректора
з науково-педагогічної роботи

Л. М. Степаненко

Директор Інституту практичної
культурології та арт-менеджменту

С. І. Дичковський

Завідувач кафедри гуманітарних дисциплін

С. Х. Литвин

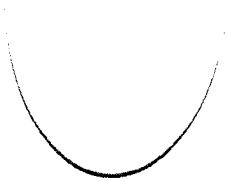
Відповідальний секретар приймальної комісії

Ю. В. Кратко

Програма вступного випробування з дисципліни «Українська мова та література» для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» (на основі повної загальної середньої освіти) / уклад.: доц. І. Г. Сафонова. Київ : НАКККіМ, 2021. 12 с.

Програма вступного випробування з дисципліни «Українська мова та література» призначена для абітурієнтів Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» і складена відповідно до вимог Програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури, яка затверджена Міністерством освіти і науки України. Її розроблено на основі чинних навчальних програм з української мови і літератури для загальноосвітніх навчальних закладів. У програмі є вимоги до рівня підготовки вступників, перелік тем, зразок тестового завдання, список рекомендованої літератури, критерії оцінювання знань абітурієнтів.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування з дисципліни «Українська мова та література» для вступу на навчання до НАКККіМ для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» (на основі повної загальної середньої освіти) 2021 року містить вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки абітурієнтів з цього навчального предмету, а також конкретизує, що повинен знати та вміти випускник закладу освіти в межах визначених тематичних розділів. У блоці «Українська література» наведений перелік літературних творів, які винесено на зовнішнє незалежне оцінювання і які повинен знати абітурієнт.

Основна мета навчання української мови полягає у формуванні національно свідомої, духовно багатой мовної особистості, яка володіє вміннями й навичками вільно, комунікативно, виправдано користуватися засобами української мови – її стилями, формами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності – і набутими знаннями з літератури.

Українська література є потужним носієм ідентичності нації, її генетичного коду. Це надзвичайно важливий чинник і в сьогоdnішніх умовах глобалізації усього світового цивілізаційного простору, і в індивідуальному національному самоусвідомленні. Вона має стати важливим чинником витворення національної ідеології, без якої неможливо збудувати державу-Україну і виховати свідомого українця. Ця нова ідеологічна доктрина для її повноцінного функціонування в сучасному світі має базуватися на історичних і культурних традиціях, на переосмисленні сучасного досвіду на основі загальнолюдських цінностей.

Мета іспиту з української мови та літератури на здобуття освітнього ступеня бакалавр полягає у перевірці рівня компетенції абітурієнтів, який складають мовленнєві і літературознавчі вміння, сформовані на основі мовних і літературних навичок. Ця компетенція містить у собі низку складників, володіння якими мають продемонструвати абітурієнти під час складання вступного іспиту.

ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *у-в, і-й*. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення *йо,ьо*. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *и* та *ин* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

Лексикологія. Фразеологія.

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме і переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов.

Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

Будова слова. Словотвір.

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

Морфологія

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти і неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань *пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Іно Вікторівно* і под.)

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творенням ступенів порівняння прикметників.

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечених займенників.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но, -то*). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I і II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но, -то*.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на *-о, -е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Синтаксис

Словосполучення. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

Речення. Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів речення (поширені й непоширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення. Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

Безсполучникове складне речення. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Зміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

Стилістика. Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

Розвиток мовлення. Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів.

ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Усна народна творчість

Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень.

Пісні Марусі Чурай. “Віють вітри”, “Засвіт встали козаченьки”

Історичні пісні. “Ой Морозе, Морозенку”, “Чи не той то хміль...”

Тематика, образи, зміст народних дум і балад. “Дума про Марусю Богуславку”.

Балада “Ой летіла стріла”.

Давня українська література

“Повість минулих літ” (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги).

“Слово про похід Ігорів”.

Григорій Сковорода. “De libertate”, “Всякому місту – звичай і права...”, “Бджола та Шершень”.

Література кінця XVIII – початку XX ст.

Іван Котляревський. “Енеїда”, “Наталка Полтавка”.

Тарас Шевченко. “Катерина”, “Кавказ”, “Сон” (“У всякого своя доля...”), “І мертвим, і живим, і ненародженим...”, “Заповіт”.

Пантелеймон Куліш. “Чорна рада”.

Іван Нечуй-Левицький. “Кайдашева сім'я”.

Панас Мирний. “Хіба ревуть воли, як ясла повні?” (1, 4 частини).

Іван Карпенко-Карий. “Мартин Боруля”.

Іван Франко. “Захар Беркут”, “Чого являєшся мені у сні?..”, “Мойсей”.

Література XX ст.

Михайло Коцюбинський. “Intermezzo”, “Тіні забутих предків”.

Василь Стефаник “Камінний хрест”.

Ольга Кобилянська. “Valse melancolique”.

Леся Українка. “Contra spem spero!”, “Лісова пісня”.

Микола Вороний. “Блакитна Панна”.

Олександр Олесь. “Чари ночі”, “О слово рідне! Орле скутий!..”

Павло Тичина. “Пам'яті тридцяти”, “Ви знаєте, як липа шелестить...”, “О, панно Інно...”

Максим Рильський. “У теплі дні збирання винограду...”.

Микола Хвильовий. “Я (Романтика)”.
Володимир Сосюра. “Любіть Україну”.
Валер’ян Підмогильний. “Місто”.
Юрій Яновський. “Майстер корабля”.
Остап Вишня. “Моя автобіографія”, “Сом”.
Микола Куліш. “Мина Мазайло”.
Богдан-Ігор Антонович. “Різдво”.
Олександр Довженко. “Зачарована Десна”.
Андрій Малишко. “Пісня про рушник”.
Василь Симоненко. “Ти знаєш, що ти – людина?..”, “Задивляюся у твої зіниці...”,
“Лебеді материнства”.
Василь Голобородько. “Наша мова”.
Олесь Гончар. “Модри Камень”.
Григор Тютюнник. “Три зозулі з поклоном”.
Василь Стус. “Господи, гніву пречистого...”.
Іван Драч. “Балада про соняшник”.
Дмитро Павличко. “Два кольори”.
Ліна Костенко. “Страшні слова, коли вони мовчать...”, “Маруся Чурай”.

Твори українських письменників-емігрантів

Іван Багряний. “Тигролови”.
Євген Маланюк. “Уривок з поеми”

Сучасний літературний процес (кінець ХХ – початок ХХІ ст.)
Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище.

Проведення вступного іспиту з української мови та літератури

Іспит з української мови та літератури проходить у вигляді **письмового тесту**, що складається із **50 питань**, кожне з яких оцінюють **4 балами**, і містить лексико-граматичний матеріал, який абітурієнти мали засвоїти під час навчання в закладі середньої освіти.

Завдання позначено цифрами, варіанти вибору – буквами (варіантів вибору – 4 з української мови, 5 – з української літератури). Час проведення – **130 хв.**

Тестові завдання призначені для абітурієнтів, які складатимуть вступний екзамен з української мови та літератури для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти. Завдання складені відповідно до вимог програми з української мови та літератури для загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої Міністерством освіти і науки України та Державним стандартом базової і повної середньої освіти з української мови та літератури.

Мета тестових завдань – дати вступникові можливість відтворити матеріал шкільного курсу з української мови та літератури.

Тести мають різний рівень складності, передбачають здійснення відповідних аналітичних операцій, зокрема аналіз мовних явищ, їх класифікація, групування, виявлення диференційних ознак, визначення правильності тверджень тощо.

Критерії та методика оцінювання вступного випробування з української мови та літератури

Перевірка здійснюється в письмовій формі із застосуванням завдань тестового характеру. Абітурієнтам пропонується:

- розпізнавати вивчені мовні явища;
- групувати, класифікувати;

• сполучати слова, доповнювати, трансформувати речення, добираючи належну форму слова, потрібну лексему, відповідні засоби зв'язку між частинами речення, між реченнями у групі пов'язаних між собою речень тощо;

• виявляти розуміння значення мовних одиниць та особливостей їх використання в мовленні.

Оцінювання абітурієнтів проводиться за **200-бальною системою**. При підрахунку загального бала враховуються кількість помилок, допущених у тестах, їх різновиди (орфографічні, пунктуаційні, фактичні), характер помилок (негрубі), а також належна увага приділяється чистоті, охайності виконання роботи (зокрема виправленням, підчисткам).

Бали підраховуються таким чином: завдання – 4 бали.

Менше 100 балів (незадовільно): вступник має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення (питання), виявляє мінімальні знання.

100–134 бали (задовільно): вступник має уявлення про об'єкт вивчення, знає лише основні визначення та поняття, їх зміст і може дати їм пояснення, але допускає значні помилки.

135–176 балів (добре): вступник правильно та логічно відтворює навчальний матеріал, знає основні та допоміжні визначення, їх зміст та може дати їм пояснення, може самостійно аналізувати, узагальнювати та робити висновки.

177–200 балів (відмінно): вступник володіє глибокими, міцними, узагальненими, дієвими знаннями предметів. Демонструє творчий підхід до вирішення тестових завдань, логічно, послідовно та аргументовано знаходить правильні відповіді.

Приклад тестів з української мови

- Іменником є слово, виділене в реченні
 - На світанку **подорожні** вирушили в далеку путь.
 - Із вершини пагорба мандрівники бачили **чарівні** долини.
 - За далекими долинами здіймалися **рицарські** замки.
 - Бастіони були **оповиті** ніжно-голубим туманом.
- Лексичну помилку допущено в рядку
 - освітлювальний прилад
 - освітній заклад
 - освічене перехрестя
 - освітянська спільнота.
- Чергування голосних відбувається в усіх наведених випадках, окрім
 - лід — л..ду
 - слово – сл...вце
 - пир'я-п..ро
 - мішок – м..шечок.
- Літеру **и** на місці пропуску треба писати в усіх словах у рядку
 - пр..буток, пр..крашений, пр..своїти
 - пр..бічник, пр..славний, пр..леглий
 - пр..ховати, пр..звище, пр..гріти
 - пр..подобний, пр..бій, пр..вабити
- Не мають закінчення обидва слова в рядку
 - ухвалено, збудований
 - сорок, по-полтавськи
 - горілиць, плакучі
 - запанібрата, змито
- Грамотично правильне речення утвориться, якщо до фрагмента «**Переглянувши фільм,..**» додати
 - А проводиться обов'язковий аналіз гри акторів.
 - Б хлопці поділилися своїми враженнями з нами.
 - В він надзвичайно сподобався всім моїм друзям.
 - Г з радістю знову перечитується художній твір.

Приклад тестів з української літератури

1. Прилинути чайкою на край світу, щоб витерти милому «кривавії його рани на дужому його тілі», прагне
 - А княгиня Ольга
 - Б Маруся Чурай
 - В Либідь
 - Г Ярославна
 - Д Маруся Богуславка
2. «Самобутній і глибоко національний твір, де стародавніх троянців і латинян переодягнуто в жупани й кобеняки українського козацтва XVIII століття», - написав
 - А Григорій Сковорода
 - Б Іван Котляревський
 - В Тарас Шевченко
 - Г Пантелеймон Куліш
 - Д Іван Франко
3. Якову де Бальмену присвячено твір
 - А «Катерина»
 - Б «Сон» («У всякого своя доля...»)
 - В «Кавказ»
 - Г «Заповіт»
 - Д «І мертвим, і живим, і ненарожденним...»
4. «Про славу думає лицар, а не про те, щоб ціла була голова на плечах. Не сьогодні, так завтра поляже вона, як од вітру на степу трава; а слава ніколи не вмре, не поляже, лицарство козацьке всякому розкаже», - вважає
 - А Степан Боруля
 - Б Карпо Кайдаш
 - В Чіпка Варениченко
 - Г Іван Палійчук
 - Д Кирило Тур
5. *Як я люблю тебе без тям,
Як мучусь довгими ночами
І як літа вже за літами
Свій біль, свій жаль, свої пісні
У серці здавлюю на дні,*
– зізнається коханій ліричний герой твору
 - А Івана Франка
 - Б Олександра Олеся
 - В Павла Тичини
 - Г Миколи Вороного
 - Д Володимира Сосюри
6. Косач – це справжнє прізвисько автора твору
 - А «Чари ночі»
 - Б «Блакитна Панна»
 - В «Contra spem spero!»
 - Г «Мойсей»
 - Д «Inermezzo»

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

УКРАЇНСЬКА МОВА

1. Антисуржик / За ред. О.Сербенської. Львів, 1994. 150 с.
2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ : Либідь, 1991. 254 с.
3. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. Львів : Світ, 2015. 232 с.
4. Головащук С. І. Українське літературне слововживання : словник-довідник. Київ : Наук, думка, 2014. 448 с.
5. Зикун Н. І. Українська мова для абітурієнтів. Ірпінь, 2016. 237 с.
6. Караман С. О. Українська мова: Усний і письмовий (диктант) екзамени. Поглиблений етап вивчення. Київ, 2020. 257 с.
7. Коваль А.П. Культура ділового мовлення. Київ : Вища школа, 2015. 223 с.
8. Козачук Г. Українська мова для абітурієнтів : навч. посіб. Київ, 2015. 177 с.
9. Культура української мови : довідник / за ред. В. М. Русанівського. Київ : Либідь, 2009. 304 с.
10. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови : підручник. 3-те вид., перероб. і доповн. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2019. 240 с.
11. Русанівський В. М. Українська мова : посіб. для учнів 10–11 кл. Київ, 1992. 254 с.
12. Сучасна українська літературна мова: підручник. Київ : Вища школа, 2019. 414 с.
13. Терещенко В. М. Навчально-методичний посібник: Методика реалізації Українського правопису в новій редакції у закладах загальної середньої освіти / В. М. Терещенко, А. О. Панченков. – Харків : Соняшник, 2019. – 256 с.
14. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. – 6-те вид., стереотип. Київ : Наукова думка, 1997. 240 с.
15. Чукіна В. Український правопис у таблицях і схемах. Київ : Логос, 2019. 176 с.
16. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. Київ : Освіта, 2006. 245 с.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

1. Авраменко О. М. Українська література. Київ : Грамота, 2020. 496 с.
2. Береза І. Ю., Руссова В. М. Історія української літератури (Давня література). Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. 168 с.
3. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрями. Київ : Смолоскип, 2015. 464 с.
4. Будний В. В., Ільницький М. М. Порівняльне літературознавство. Київ : Києво-Могилянська академія, 2018. 430 с.
5. Грицай М. С. та ін. Давня українська література. Київ, 1987. 398 с.
6. Грушевський М. Історія української літератури: У 6 т.9 кн. Київ, 1999. 378 с.
7. Єфремов С. Історія українського письменства. Київ, 1996. 277 с.
8. Зеров М. Твори: В 2 т. Київ: Дніпро, 1990. Т.2. 237 с.
9. Козлов А. В. Українська дожовтнева драматургія: Еволюція жанрів. Київ : Вища школа, 1991. 237 с.
10. Козлов А. В., Козлов Р. А. Азбука літературознавства. Тернопіль, 2010. 97 с.
11. Кузнецов Ю. Імпресіонізм в українській прозі кінця ХІХ початку ХХ ст. Київ : Зодіак, 1995. 142 с.
12. Літературознавчий словник : довідник. Київ, 2020. 237 с.
13. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики. Київ : Академія, 2015. 520 с.
14. Полек В. Історія української літератури Х–ХVІІІ ст. Київ, 1994. 345 с.
15. Пустова Ф. Іван Франко – історик літератури. Київ, 2017. 233 с.
16. Соболев В. З глибини віків: Вивчення давньої української літератури в школі : посібник для вчителя. Київ, 2020. 177 с.
17. Сулима М. Давня українська література : хрестоматія. Київ, 1992. 377 с.

18. Українське слово : хрестоматія української літератури та літературної критики XX ст. : у 4 кн. Київ, 1994-1995. 277 с.
19. Хропко П. Становлення нової української літератури. Київ, 1988. 444 с.
20. Чижевський Д. Історія української літератури. Київ, 1990. 344 с.